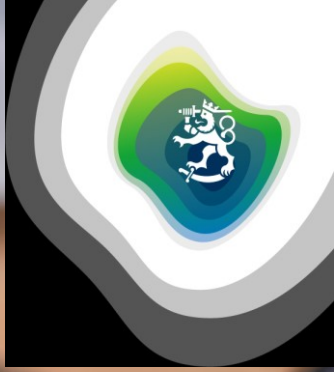

Leader-ryhmien haku ja kriteerit kaudelle 2023-2027

Laatutyön sparrauspäivä 28.10.2021

Laura Jänis, maa- ja metsätalousministeriö

1 Hakuprosessin tilannekatsaus

Hakuprosessin jatko

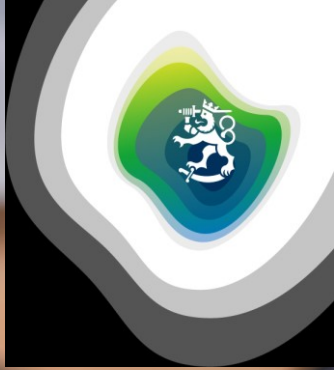

- Palaute hakijoille marraskuun puolivälissä, läpikäynti ajankohtaispäivässä 24.11.2021
- Toisen vaiheen ohjeistus alkuvuodesta
- Toisen vaiheen hakemukset 2022 kevät/kesä
- Lopullinen valinta ja suuntaa antavat rahoituskehykset 2022 loppuvuodesta
- Toiminnan aloitus 2023

- Kalaleaderien hakuprosessi loppuvuodesta 2021, toiminnan aloitus 2022

2

Rahoituskauden 2014-2020 kriteerit

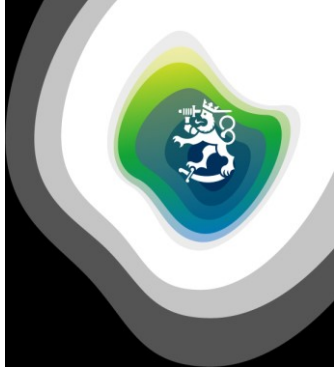

Leader-ryhmien kriteerit 2014-2020

1. Toiminta-alue määriteltävä selkeästi ja sitovasti; käytävä ilmi asukasmäärä ja perusteruut, että on sopiva alue paikalliselle toiminnalle ja osallisuudelle ja alueella on riittävät resurssit Leader-ryhmänä toimimiselle
2. Toiminnan kohdistuttava maaseutualueille; maaseutualueiden asukasrajat määritelty kansallisesti:
  - Kaikki alle 30 000 as kunnat kokonaisuudessaan. Jos yli 30 000 as ja kunta kuuluu kaupunkiseutuun eli yli 15 000 as keskustaajama ulottuu sen alueelle, on kaupunkimaiset keskukset rajattava ulkopuolelle.
3. Avoimuus: toiminnan oltava avointa kaikille, ketään ei saa rajata pois
4. Laajapohjaisuus: ryhmän jäsenmäärän on oltava riittävän suuri ja laajapohjainen
5. Hallituksen kolmikantainen kokoonpano ja jäsenten säännöllinen vaihtuvuus (max 6v)
6. Ryhmällä oltava riittävä taloudellinen osaaminen ja kyky hoitaa hallinnollisia tehtäviä
7. Kuntien osallistuttava toiminnan rahoitukseen könttäperiaatteella, 20 % ryhmän julkisesta rahoituksesta

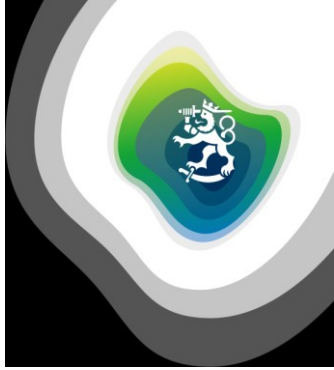
Paikallisen kehittämisstrategian kriteerit 2014-2020 1/2

1. Valmisteltu avoimesti, laajasti, alhaalta ylöspäin -periaatteella. Kuvattu valmisteluprosessi, osallistuneet tahot, yhteistyö, avoimuus, tiedottaminen ja toimijoiden sitoutuminen ja miten aktivointia jatketaan toimeenpanossa. Strategian tavoitteet ja rahoitettavat toimet ovat paikallisia tai paikallislähtöisiä.
2. Keskittyy paikalliseen, oman alueen kehittämiseen, luo edellytyksiä, uusia toimintamalleja. Tavoitteet kytkeytyvät maaseuturahaston prioriteetteihin ja maaseutuohjelmassa Leader-työlle asetettuihin yhteisiin päämääriin.
  - Elämänlaadun ja elinolojen parantaminen, sosiaalisen pääoman lisääminen
  - Uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien luominen, elinkeinotoiminnan kehittyminen ja monipuolistuminen, palveluiden kehittäminen
3. Perustuu alueen nykytilan kuvaamiseen ja analysointiin SWOT-menetelmällä, tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet johdettu SWOT-analyysistä.
4. Sisältää kehittämisen painopisteet ja tavoitteet, joille on määritelty selkeät tuotos- ja tulostavoitteet.

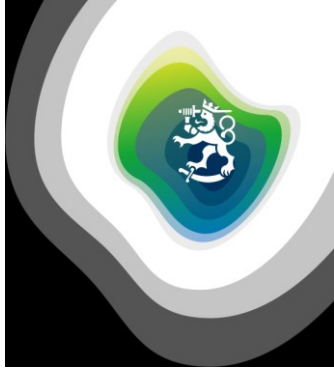

Paikallisen kehittämisstrategian kriteerit 2014-2020 2/2

5. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kuvattava naisille, miehille ja nuorille ja mahdollisesti muille väestöryhmille kohdennetut toimet ja näiden tavoitteet.
  - Tavoitteet ja toimenpiteet ovat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia.
  - Lisäksi edistetään ohjelman yhteisiä, horisontaalisia tavoitteita, joita ovat innovaatiot, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen vähentäminen sekä ympäristö.
6. Strategiassa on toimintasuunnitelma, jossa kuvataan painopisteiden tavoitteiden muuttaminen käytännön toimenpiteiksi. Avoin ja syrjimätön valintamenettely ja valintakriteerit.
7. Kuvaus yhteistyöstä ja täydentävyydestä alueen muiden toimijoiden ja ohjelmien kanssa (ml. Yritystukien aluemääritys). ELY-Leader yhteistyösopimus.
8. Arvio julkisen rahoituksen kokonaistarpeesta sekä yksityisen rahoituksen määrästä, jonka tavoite on 35 %, sekä arvio rahoituksen jakautumisesta painopisteittäin.

Hyvän strategian tunnusmerkkejä 2014-2020

- Selkeä, yhtenäinen ja looginen
- Johdonmukainen jatkumo aikaisempaan toimintaan
- Toteuttamiskelpoinen ja realistinen
- Uusia ajattelutapoja tai ratkaisuja alueen kehittämiseen
- Laaja verkosto, hyvä yhteistyö ja työnjako
- Valmistelu ja toteutus aidosti paikallislähtöinen
- Tehty strategisia valintoja ja painopisteitä
- Leader-ryhmän oman roolin tunnistaminen
- Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö
- Nuoriin kohdistuvat toimenpiteet
- Alueen toimijoiden oppimissuunnitelma
- Monipuolinen viestintäsuunnitelma
- Monirahastoisuus

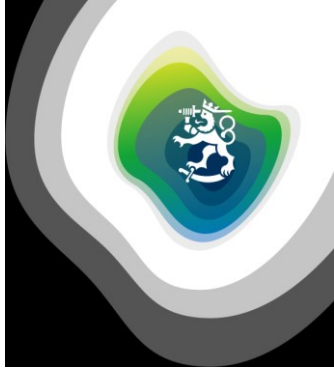

”Tiivistetysti kuvattuna hyvässä strategiassa on **selkeä näkemys**, mitä **tavoitellaan**. Strategiassa on tavoitteiden mukaiset **arvopainotukset**. Strategia sisältää suunnitelman, **miten** tavoitteisiin päästään ja millaiset **resurssit** siihen tarvitaan. Strategiassa on mietitty **yhteistyön** kumppanit: keiden kanssa paikallista kehittämistyötä tehdään. Edelleen on pohdittu, miten Leader-ryhmä **viestii** toiminnastaan sekä miten Leader-ryhmän toiminnasta tulee **oppivaa**, miten ryhmä kehittää osaamistaan ja arvioi toimintaansa.”

Ohjeellinen sisällysluettelo 2014-2020

1. Strategian kattama kohdealue ja väestömäärä
2. Analyysi alueen kehittämistarpeista ja –mahdollisuuksista
3. Strategian kuvaus, tavoitteet ja mittarit
4. Prosessin kuvaus, jolla paikallinen kehittämisstrategia on tehty
5. Toimintasuunnitelma: kuinka tavoitteet muutetaan käytännön toimenpiteiksi
6. Strategian hallinnon ja seurannan järjestäminen
7. Strategian rahoitussuunnitelma

Enimmäispituus 20 sivua

Rahoituksen kriteerit 2014-2020

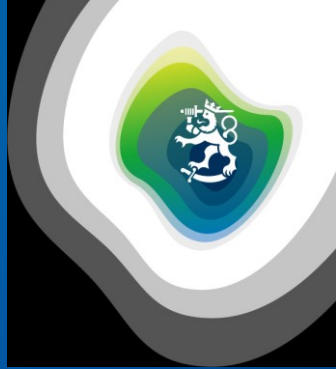
- Strategian laatu ja kokonaisuus (valintakomitean antama arvosana, valintakomitea arvioi kriteerit asteikoilla 1-5)
- Toiminta-alueen väestömäärä painottaen ydin- ja harvaan asutun maaseudun asukasmäärää
- Ohjelmakauden 2007-2013 kokemukset
- Arvioinnit ja ELY-keskusten ja maakuntien liittojen lausunnot
- Leader-ryhmän oma arvio rahoituksesta, haetun rahoituksen realistisuus suhteessa strategiaan

3

CAP27-työpajojen anti kriteerien työstämiseen

Leader-työpaja I, 18.12.2018

Millainen on hyvä paikallinen kehittämisstrategia ja miten se tehdään?

Johtopäätökset ja yhteenveto

10.1.2019

Laura Jänis, maa- ja metsätalousministeriö

The logo for CAP27, featuring the letters 'CAP' in a stylized font with a green-to-blue gradient, followed by the number '27' in a grey, sans-serif font.

**I Millainen on hyvä
paikallinen
kehittämisstrategia?**

**II Valmisteluprosessi
omalla alueella**

**III Valmistelun ohjeistus,
aikataulu ja koordinointi
kansallisesti ja
maakunnissa**

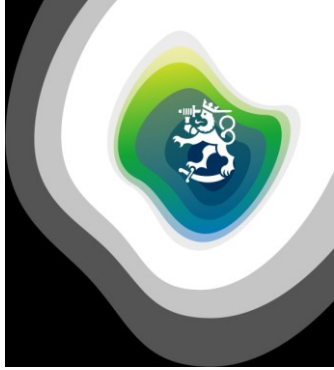
Työpajan tavoite

Keskustella, ideoida ja lisätä yhteistä ymmärrystä näistä kysymyksistä.

Auttaa maa- ja metsätalousministeriötä valmistelussa ja sen ohjeistuksessa.

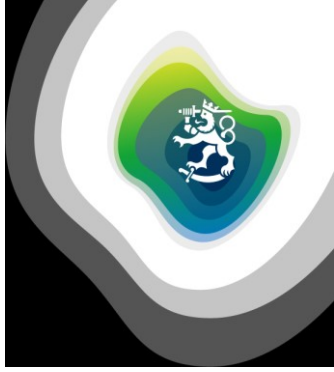
Tuottaa ideoita paikalliseen ja alueelliseen valmisteluun.

Alun perin tavoitteena oli käsitellä myös neljäs teema: "Millainen toimija tarvitaan toteuttamaan paikallista kehittämisstrategiaa?", mutta tämä siirrettiin ajanpuutteen vuoksi seuraavaan tilaisuuteen.

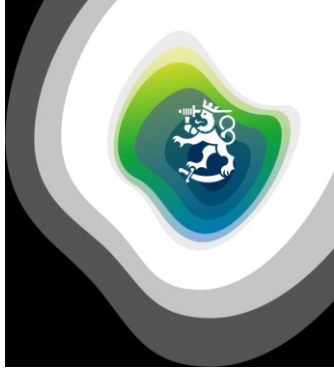

Johtopäätökset I: Hyvä paikallinen kehittämisstrategia

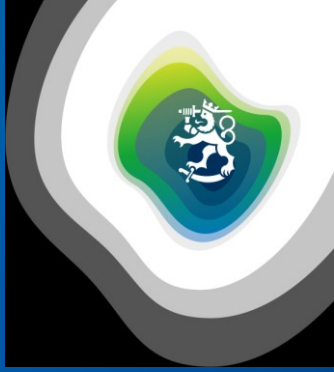

- Hyvän paikallisen kehittämisstrategian kriteereiksi määritellään ainakin seuraavat asiat:
  - Pituus max 10 sivua
  - Strategia on alueen näköinen
  - Strategia sisältää konkreettiset mittarit, jotka mittaavat vaikuttavuutta
  - Strategiassa kuvataan alueen toimijoiden työnjako ja roolit paikallisessa kehittämisessä ja strategiaan valituissa sisältöteemoissa
  - Strategiassa kuvataan alueen toimijoiden kytkökset muille alueille, eri verkostoihin ja kansainvälisesti
  - Strategian rahoitus- ja toteuttamissuunnitelmaan sisältyy myös muiden rahoituslähteiden käyttö, ei vain maaseuturahasto
- Strategia laaditaan vuoteen 2027 asti, mutta sen toteuttamisessa tulee reagoida toimintaympäristön muutoksiin ja strategian päivittäminen tulee olla tarvittaessa helposti mahdollista.

Millainen on hyvä paikallinen kehittämisstrategia? – lisäksi mainittiin

- mahdollistava
- innostava
- strategian tavoitteet ”paloiteltu” teemoihin / kohderyhmiin
- napakka; tiivis max 20 sivua
- selkeä; selkeä, helppolukuinen; kansantajuinen (houkutteleva)
- Leaderin 7 periaatetta huomioitu, mitä tarkoittaa käytännössä
- joustava
- monipuolinen, monialainen, monirahastoinen
- vahvuuksien ja erityispiirteiden korostaminen; alueen tarpeisiin selkeästi pohjautuva; tarvelähtöisyys
- valinnat (mitä valitaan, mitä ei)
- elinvoiman vahvistaminen – alueen houkuttelevuus
- analyysi
- SWOT myös paikallisen kehittämisen tilasta
- tahtotila, visio, tavoitteellinen
- aikaansaannosten seuraaminen; strategisesti seurattava
- arvioinnit ja strategian päivitys
- aluerajojen selkeys; aluemäärittely (riittävästi väestöä muttei liikaa, minimi ryhmän henkilöstä n. 2 htv)
- yhteinen
- huolella tehty
- valmisteltu laaja-alaisesti; bottom-up
- ilmastonmuutoksen huomiointi paikallisesti
- kolmikanta säilyy, mutta päivitetään määrittelyt
- Leaderin ja paikallisten asioiden verkostojen rakentaminen ja kuvaus

CAP27

Leader-työpaja II

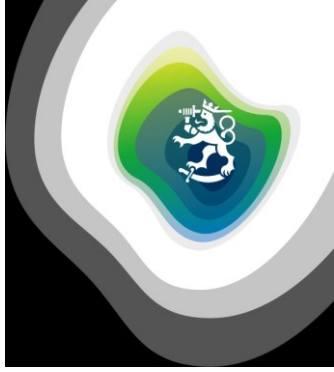
Millainen on hyvä Leader-ryhmä?

Helsinki 18.1.2019

Laura Jänis, maa- ja metsätalousministeriö

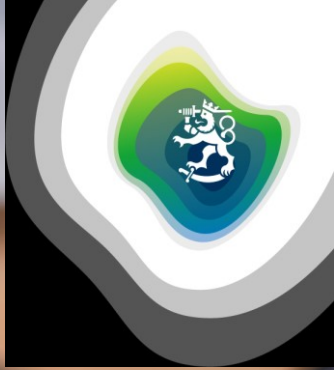
#uusiCAP #maaseutufi #leadersuomi #kehitetäänpaikallisesti

Yhteenveto johtopäätöksistä

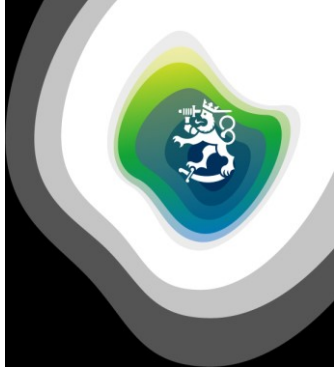
- Leader-ryhmän tärkeimpiä tehtäviä ovat strategiatyö, paikallisten toimijoiden aktivointi ja tukeminen, innovaattorina toimiminen, kansainvälisyys sekä uudet tehtävät, joilla ryhmä ottaa laajempaa vastuuta paikallisesta kehittämisestä
- Tehtäväksi määriteltiin myös itse ”Leader-metodi”. Tehtävistä saatava lisäarvo tulee Leader-periaatteista.
- Jotta tehtävät tulevat hyvin hoidetuksi, tulee Leader-ryhmän noudattaa Leader-periaatteita
  - olla paikallinen ja alueen näköinen
  - olla läsnä oleva, jalkautuva, näkyvä, aktiivinen, avoin ja läpinäkyvä
  - tuntea laajat kokonaisuudet, olla verkostoitunut
  - olla kiinnostunut, innostunut, utelias, rohkea, tulevaisuuteen katsova, ennakkoluuloton, uudistuva ja jatkuvasti oppiva organisaationa
  - käytössä riittävän joustavat rahoitustyökalut ja riittävät resurssit: osaaminen, henkilöstö, raha

4

Keskustelun pohjaksi

Leader-ryhmien rahoituksen kriteerit

Tänään keskustelussa

- Strategian laatukriteerit (mitä ulkopuolinen arvioitsija arvioi ja mitä valintakomitea arvioi ja pisteyttää)
  - **Keskitytään tänään tähän**
- Leader-ryhmän kriteerit
  - Näitä on tarkasteltu haun 1. vaiheessa.
  - Tulisiko ja missä määrin vaikuttaa myös rahoituskehukseen?
  - Miten tulisi huomioida 2. vaiheen haussa?

Lisäksi rahoitukseen vaikuttaa

- Haettu summa eli rahoitustarve, johon osaltaan vaikuttaa kuntarahan saatavuus
- Harvaan asutun ja ydinmaaseudun painotus
- Yhdistyvien ryhmien ”bonus” ja mahdolliset muut erikseen huomioitavat asiat
- Kehystarkistuksen kriteerit
- Edellisen kauden rahoitus?

Kiitos paljon!

#uusiCAP
#maaseutufi
#leaderfi
#leadersuomi
#kehitetäänpaikallisesti

